

ICALL: Κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς για όλους

Συμφωνία επιχορήγησης αριθ. 101133870 - ICALL - ERASMUS-2023-PCOOP-ENGO

Συλλογή καλών πρακτικών ενταξιακών κοινοτήτων

Παραδοτέο D2.

Αποποίηση ευθύνης: Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Co-funded by
the European Union

Βασικές πληροφορίες	
Περιγραφή του παραδοτέου	D2.1 Συλλογή καλών πρακτικών ενταξιακών κοινοτήτων
Τύπος του παραδοτέου	Φυλλάδιο
Ημερομηνία σύνταξης	M15 (Φεβρουάριος 2025)
Κύριος συγγραφέας	Λουκία Χαϊδεμενάκη/ Σύλλογος Το Πέταγμα
Συνεισφέροντες εταίροι (όνομα/οργανισμός)	Omor Dhali/EASPD Nora Gyorke/EASPD Lilith Alink/EASPD Erdmuthe Klaer/REVES Marija Bumbak/OTB

Επίπεδο διάδοσης	
Περιορισμένο	
Δημόσιο	X

Αποποίηση ευθύνης για την προστασία δεδομένων: Οι συντάκτες του παρόντος εγγράφου έχουν εξουσιοδοτηθεί από τους κατόχους των προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται στο παρόν να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για την κοινοποίηση προσωπικών πληροφοριών, στοιχείων επικοινωνίας και φωτογραφιών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτά. Οι γραφικές απεικονίσεις ή εικόνες που χρησιμοποιούνται στο παρόν έγγραφο προέρχονται από ελεύθερα και ανοικτού κώδικα διαδικτυακά αποθετήρια.

Ιστορικό έκδοσης

Έκδοση	Ημερομηνία	Κατάσταση	Σχολιαστής	Κύριος συγγραφέας
1.0	03.02.2025	Προσχέδιο		Λουκία Χαϊδεμενάκη/Σύλλογος Το Πέταγμα
2.0	05.02.2025	Προσχέδιο	Erdmuthe Klaer/REVES Marija Bumbak/OTB	Λουκία Χαϊδεμενάκη/Σύλλογος Το Πέταγμα
3.0	10.02.2025	Προσχέδιο	Omor Dhali/EASPD Nora Gyorke/EASPD	Λουκία Χαϊδεμενάκη/Σύλλογος Το Πέταγμα
4.0	11.02.2025	Τελικό	Διονύσης Αντανασιώτης	Λουκία Χαϊδεμενάκη/Σύλλογος Το Πέταγμα

Συμφωνία επιχορήγησης	Συμφωνία επιχορήγησης αριθ. 101133870
Πρόγραμμα	ERASMUS-2023-PCOOP-ENGO
Βασική δράση	ΚΑ2-Συνεργασία εταιρικής σχέσης
Δράση	ΚΑ2 - ENGO
Ακρωνύμιο έργου	ICALL
Τίτλος έργου	Κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς για ΟΛΟΥΣ
Έναρξη του έργου	01.12.2023
Διάρκεια του έργου	3 χρόνια
Λήξη του έργου	30.11.2026

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	6
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	8
1. SPECIAL RESCUE - ΜΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ	8
2. ΜΙΤΤ ΒΑΛ (Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΥ).....	10
3. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΟΔΕΙΑΣ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.....	12
4. ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΝΕΥΡΟΝΑΣ	15
5. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΟΡΑΜΑ	18
6. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΑΥΤΟΣΥΝΗΓΟΡΟΥΣ /ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΥΤΟΣΥΝΗΓΟΡΩΝ.....	20
7. ΚΑΦΕ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, SOLIDARITY COFFEE.....	21
8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΟΡΟ ΔΙ ΝΟΙ (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΜΑΣ)	23
9. EEN RIJK LEVEN (ΜΙΑ ΠΛΟΥΣΙΑ, ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΖΩΗ).....	25
10. ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....	27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	29
Πρόσκληση για καλές πρακτικές - Ερωτήσεις διαδικτυακής έρευνας.....	29
Καλές πρακτικές που έλαβαν τιμητική μνεία	30
1. Μουσικό κέντρο Resonaari	30
2. Sinergastiria (συν-εργαστήρια)	31

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα άτομα με αναπηρία πρέπει να έχουν πλήρη πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες και να απολαμβάνουν μια ενεργή κοινωνική ζωή. Με γνώμονα τον στόχο της προώθησης της συμμετοχής στην κοινότητα και εμπνευσμένο από την αξιολόγηση της προόδου των ενταξιακών πρακτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη, το έργο ICALL επιδιώκει να δημιουργήσει ευκαιρίες μάθησης υψηλής ποιότητας και τεκμηριωμένα πρότυπα βιώσιμης κοινωνικής ένταξης. Στο έργο συμμετέχει μια κοινοπραξία εταιρών από το Βέλγιο, την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Ελλάδα και τη Φινλανδία. Το έργο ICALL θα εξοπλίσει τους επαγγελματίες της κοινότητας με τις γνώσεις και τις δεξιότητες για τη δημιουργία περιβαλλόντων όπου τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ζήσουν μια πλήρη κοινωνική ζωή, με πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες που προσφέρονται στο κοινό.

Στο πλαίσιο της ερευνητικής φάσης του έργου, πραγματοποιήθηκε συλλογή επιτυχημένων πρακτικών όσον αφορά τις τοπικές κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς για άτομα με αναπηρία σε επίπεδο ΕΕ. Η παρούσα συλλογή περιέχει 10 καλές πρακτικές που εφαρμόζονται ήδη σε διάφορες τοπικές κοινότητες στην Ευρώπη. Οι ιστορίες επιτυχίας που περιλαμβάνονται σε αυτό το φυλλάδιο παρουσιάζουν τις βασικές αρχές για την οργάνωση των κοινοτήτων ώστε να καταστούν πλήρως συμπεριληπτικές για τα άτομα με αναπηρία.

Το παρόν φυλλάδιο στοχεύει να αποτελέσει πολύτιμο οδηγό για άτομα, οργανισμούς και κοινότητες, ώστε να διδαχθούν και να εφαρμόσουν επιτυχημένες στρατηγικές και προσεγγίσεις στο δικό τους πλαίσιο. Το φυλλάδιο στοχεύει περαιτέρω στην προώθηση της καινοτομίας, της συνεργασίας και της συνεχούς βελτίωσης, παρουσιάζοντας μοντέλα αποτελεσματικών και αποδοτικών κοινοτήτων χωρίς αποκλεισμούς που μπορούν να προσαρμοστούν και να αναπαραχθούν σε άλλα πλαίσια.

Η επιλογή αυτών βασίστηκε στο βαθμό που οι πρακτικές αυτές ευθυγραμμίζονται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (CRPD), η οποία προωθεί, προστατεύει και διασφαλίζει την πλήρη και ισότιμη απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών από όλα τα άτομα με αναπηρία, και προωθεί το σεβασμό της εγγενούς αξιοπρέπειάς τους. Ως εκ τούτου, η κοινοπραξία καθόρισε μια επιτροπή επιλογής και έναν κατάλογο κριτηρίων. Κάθε καλή πρακτική εξετάστηκε και αξιολογήθηκε για να προσδιοριστούν τα δυνατά και αδύνατα σημεία της, η συνάφεια με τη Σύμβαση και μια ποικιλία διαστάσεων, όπως η βιωσιμότητα της χρηματοδότησης, οι κοινωνικές και δημογραφικές πτυχές, η καινοτομία, η τοπική διάσταση, η συμμετοχή της κοινότητας και ο αντίκτυπος. Η αναπαραγωγή και η δυνατότητα μεταφοράς της καλής πρακτικής και σε άλλα πλαίσια θεωρήθηκαν επίσης βασικό κριτήριο επιλογής.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για τη συλλογή καλών πρακτικών σε επίπεδο ΕΕ, η κοινοπραξία ανέπτυξε μια διαδικτυακή έρευνα με θέμα "καλές πρακτικές στην ΕΕ σχετικά με τοπικές κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς για άτομα με αναπηρίες". Η έρευνα εξέτασε πτυχές της κοινοτικής ανάπτυξης και της διαβίωσης χωρίς αποκλεισμούς σε όλους τους τομείς διαβίωσης, δηλαδή την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την απασχολησιμότητα και την ανεξάρτητη διαβίωση (βλ. *Παράρτημα*). Συμπεριλήφθηκαν επίσης άτυπες πρακτικές, πιλοτικές και μη χρηματοδοτούμενες. Η έρευνα ξεκίνησε από την EASPD και διαδόθηκε από όλους τους οργανισμούς-εταίρους σε διεθνή και εθνικά δίκτυα. Η ηλεκτρονική έρευνα μπορούσε να συμπληρωθεί σε περίπου 30 λεπτά και οι ερωτώμενοι μπορούσαν να υποβάλουν έως και 1 καλή πρακτική.

Ομάδες-στόχου

Η πρόσκληση για καλές πρακτικές απευθυνόταν κυρίως σε όσους παρέχουν άμεση υποστήριξη στα άτομα με αναπηρία:

- Σε παρόχους υπηρεσιών (πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς, ανθρωποκεντρική φροντίδα, ΜΚΟ, ενώσεις εθελοντισμού και κέντρα αποκατάστασης)
- Σε συνήγορους και αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ΑμεΑ
- Σε τοπικές αρχές

Κριτήρια επιλογής

Η Επιτροπή επιλογής δημιουργήθηκε για τους σκοπούς του έργου ICALL με σκοπό την εξέταση, αξιολόγηση και παρουσίαση των καλών πρακτικών. Η διεθνής ομάδα αξιολόγησης από ομοτίμους (επιτροπή επιλογής) συγκροτήθηκε από έναν εκπρόσωπο από κάθε οργανισμό-εταίρο του έργου ICALL.

Οι πρακτικές που υποβλήθηκαν αξιολογήθηκαν σε τρία κάθετα κριτήρια - καινοτομία, αντίκτυπος και δυνατότητα επέκτασης - και σε ένα οριζόντιο κριτήριο, στο βαθμό που η πρακτική ευθυγραμμίζεται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD), πως δηλαδή "*προάγει, προστατεύει και διασφαλίζει την πλήρη και ισότιμη απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών από όλα τα άτομα με αναπηρία και προωθεί το σεβασμό της εγγενούς αξιοπρέπειάς τους*".

Από τις 26 καλές πρακτικές που εφαρμόστηκαν από χώρες της ΕΕ και τρίτες χώρες, 10 πρακτικές επιλέχθηκαν και συμπεριλήφθηκαν στο παρόν φυλλάδιο. Επιπλέον 2 πρακτικές έλαβαν τιμητική μνεία.

Ερωτήσεις επιλογής:

- Καινοτομία: Είναι αυτή η πρακτική καινοτόμος; Εξετάζει δημιουργικούς και νέους τρόπους με τους οποίους θα βελτιωθεί η ζωή των δικαιούχων; Περιλαμβάνει τυχόν καινοτομίες χρηματοδότησης;
- Επιπτώσεις: Είναι αποτελεσματική; Έχει μετρήσιμη επιτυχία όσον αφορά την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία;
- Δυνατότητα επέκτασης: Υπάρχει η δυνατότητα αναπαραγωγής της πρακτικής σε ευρύτερη κλίμακα;

Οι ερωτήσεις βαθμολογήθηκαν σε κλίμακα από 0 έως 5, (1) Διαφωνώ απόλυτα, (2) Διαφωνώ, (3) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, (4) Συμφωνώ, (5) Συμφωνώ απόλυτα

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

1. SPECIAL RESCUE - ΜΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Οργάνωση: Special Rescue – Ομάδα Διάσωσης

Τοποθεσία: Pirkanmaa, Φινλανδία

Ημερομηνία έναρξης: 2020

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με νοητική αναπηρία, άτομα με νευροδιαφορετικότητα

Χρηματοδοτείται από: Κοινοτικούς πόρους, υπηρεσίες διάσωσης των περιοχών Pirkanmaa, κοινοτικό κολλέγιο.

Επικοινωνία

Katariina Ristimäki

specialrescue.asema63@gmail.com

<https://www.illonvpk.fi/special-rescue/>

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το τμήμα ειδικής διάσωσης του Illo VPK προορίζεται για ενήλικες που χρειάζονται ειδική υποστήριξη. Πρόκειται για μια λειτουργική ομάδα ατόμων άνω των 15 ετών με νοητική αναπηρία ή νευροψυχολογικές προκλήσεις. Σκοπός του τμήματος είναι η οργάνωση λειτουργικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την καθημερινή ασφάλεια, τις πρώτες βοήθειες και, κατά περίπτωση, τις επιχειρήσεις της πυροσβεστικής. Σκοπός του προγράμματος είναι να συμβάλει στην αύξηση/επέκταση της συμμετοχής σε δραστηριότητες χόμπι και στην κοινωνία. Η δραστηριότητα οργανώνεται στους χώρους του ελεύθερου πυροσβεστικού τμήματος Illo και οι εκπαιδευτές είναι δύο επαγγελματίες από τον τομέα της υγείας και της ασφάλειας, οι οποίοι έχουν εμπειρία σε θέματα διάσωσης και πρώτων βοηθειών ή/και σε δραστηριότητες εθελοντικής πυροσβεστικής. Η διδασκαλία δεξιοτήτων ασφάλειας σε ειδικές ομάδες αποτελεί σημαντικό μέρος των δεξιοτήτων που είναι σημαντικές για όλους και ενισχύουν την ιδιότητα του πολίτη. Επίσης η ενίσχυση των δεξιοτήτων ασφάλειας αυξάνει το αίσθημα ικανότητας και ασφάλειας των ατόμων και ωφελούν συνολικά την κοινότητα. Από το φθινόπωρο του 2020, η δραστηριότητα συμπεριλήφθηκε στα μαθήματα του Sastamala Community College.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Οι άνθρωποι συμμετέχουν στην εκπαίδευση για την ασφάλεια, όπου μαθαίνουν, για παράδειγμα, πρώτες βοήθειες, πυρόσβεση και διάφορες δεξιότητες ασφάλειας για την καθημερινή ζωή. Μαθαίνουν πρακτικές δεξιότητες που μπορούν να εφαρμόσουν στην καθημερινή ζωή και δεξιότητες επικοινωνίας σχετικές με την ασφάλεια. Συμμετέχουν επίσης σε δραστηριότητες εθελοντικής υποστήριξης.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η πρακτική αυτή βασίζεται στην ανάπτυξη της κοινότητας για την ένταξη με την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας για τα άτομα με αναπηρία, τη συμμετοχή διαφορετικών τομέων από την υγεία έως την εκπαίδευση και τους παρόχους υπηρεσιών για την αναπηρία και τη δέσμευση κοινοτικών πόρων.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η πρωτοβουλία Special Rescue στη Φινλανδία αντιπροσωπεύει μια αποτελεσματική και καινοτόμο προσέγγιση τόσο για την εμπλοκή της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς όσο και για την εκπαίδευση σε θέματα αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών. Πρόκειται για την πρώτη γνωστή πρωτοβουλία του είδους της στη Φινλανδία, καθώς δεν έχει υπάρξει προηγούμενο για ένα εξειδικευμένο πυροσβεστικό σώμα να συμπεριλαμβάνει άτομα με νοητική αναπηρία και νευροψυχολογικές προκλήσεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα καινοτόμο, καθώς συνδυάζει την εκπαίδευση σε θέματα πυρασφάλειας και τις εθελοντικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης για άτομα με νοητική αναπηρία και νευροδιαταραχές. Το πρόγραμμα επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν πραγματικές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων βοηθειών, της εκπαίδευσης σε θέματα ασφάλειας και των δραστηριοτήτων της πυροσβεστικής, γεγονός που αυξάνει την ανεξαρτησία και την αυτοπεποίθησή τους, ενώ παράλληλα συμβάλλουν ουσιαστικά στις κοινότητές τους. Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά μοντέλα όπου τα άτομα με αναπηρία θεωρούνται αποδέκτες υπηρεσιών υποστήριξης, η Ειδική Διάσωση τα ενδυναμώνει ως ενεργούς συμμετέχοντες στην ασφάλεια και την ετοιμότητα της κοινότητας.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Οι άνθρωποι που συμμετέχουν σε δραστηριότητες της Ειδικής Διάσωσης βιώνουν μια ισχυρή αίσθηση συμμετοχής στη ζωή τους, στις κοινότητες και στην κοινωνία. Ως αποτέλεσμα των εθελοντικών δραστηριοτήτων διάσωσης, οι συμμετέχοντες έχουν γνωρίσει περισσότερους ανθρώπους και μια εντελώς νέα κοινότητα εκτός των οικογενειών και του συστήματος υπηρεσιών τους. Επιπλέον, αισθάνονται ότι οι δεξιότητες που έμαθαν στην υπηρεσία διάσωσης είναι σημαντικές, όχι μόνο για τους ίδιους, αλλά και για την κοινότητα.

Από το 2020, έχουν συμμετάσχει περισσότερα από 45 άτομα με αναπηρία. Το λειτουργικό μοντέλο της δραστηριότητας μπορεί να αναπαραχθεί και σε άλλα πλαίσια. Για να εξασφαλιστεί περαιτέρω η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων, τα μαθήματα θα πρέπει να ενταχθούν μόνιμα στο πρόγραμμα σπουδών των κοινοτικών κολλεγίων, ώστε να μπορεί με αυτό τον τρόπο να καταβληθεί και ο μισθός των εκπαιδευτών.

2. MITT VAL (Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΥ)

Οργάνωση: Οργανισμός: Studieforbundet Vuxenskolan

Τοποθεσία: Götaland, Σουηδία

Ημερομηνία έναρξης: 2018

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με νοητική αναπηρία

Χρηματοδοτείται από: Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ, κοινοτικοί πόροι, υπηρεσίες διάσωσης των περιοχών Pirkanmaa, κοινοτικό κολέγιο.

Επαφές

Karoline Abrahamsson & Annie Pettersson

karoline.abrahamsson@sv.se & annie.pettersson@sv.se

<https://www.sv.se/det-har-gor-vi/funktionsratt>

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η πρακτική αυτή περιλαμβάνει την εκμάθηση των εκλογικών διαδικασιών της ΕΕ και των δικαιωμάτων ψήφου. Μέσω της μεθόδου "Mitt Val" οι άνθρωποι μαθαίνουν για τα δικαιώματά τους και υποστηρίζονται να συμμετέχουν στην εκλογική διαδικασία και να ψηφίζουν. Η πρακτική καλύπτει τα ακόλουθα θέματα: Πώς λειτουργεί η δημοκρατία; Πώς μπορούμε όλοι να συμβάλουμε στη λειτουργία της δημοκρατίας; Πώς μπορούμε να

επηρεάσουμε αυτούς που αποφασίζουν στην κοινωνία με διαφορετικούς τρόπους; Ποιος μπορεί να ψηφίσει και γιατί πρέπει να ψηφίσει; Τι είναι η δημοκρατία στην περιοχή και στον δήμο; Τι είναι η κυβέρνηση; Τι είναι η ΕΕ;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το Mitt Val είναι μια μέθοδος που καθιστά την ψηφοφορία και την πολιτική προσβάσιμη στα άτομα με νοητική αναπηρία. Βασίζεται σε έναν κύκλο μελέτης με εύληπτες πληροφορίες σχετικά με το πώς λειτουργεί και είναι δομημένη η δημοκρατία μας. Η μέθοδος αναπτύχθηκε από κοινού με το Riksförbundet FUB και την Inre Ringen, το τμήμα του FUB για μέλη με νοητική αναπηρία. Η μέθοδος περιλαμβάνει μια εύληπτη συζήτηση για τις εκλογές, όπου οι πολιτικοί απαντούν στις ερωτήσεις των συμμετεχόντων. Αυτή η μεθοδολογία επιτρέπει την ενεργητική μάθηση και την υποστήριξη από ομοτίμους, καθιστώντας την αποτελεσματική προσέγγιση για τα άτομα με νοητική αναπηρία.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η πρωτοβουλία συμβάλλει στην ανάπτυξη της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς με τους παρακάτω τρόπους:

- Προώθηση της πολιτικής ένταξης: Πολλά άτομα με νοητική αναπηρία δεν έχουν προσβάσιμες πληροφορίες για τις εκλογές, με αποτέλεσμα να μειώνεται η συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία. Το "Mitt Val" γεφυρώνει αυτό το κενό.
- Ενθάρρυνση της κοινοτικής δέσμευσης: Διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των τοπικών κυβερνήσεων, των οργανώσεων ατόμων με αναπηρία και των ομάδων υπεράσπισης/συνηγορίας.
- Δημιουργία πλατφόρμας για άμεσο πολιτικό διάλογο: Οι πολιτικοί συμμετέχουν στην αντιμετώπιση των ανησυχιών των συμμετεχόντων, αυξάνοντας την ευαισθητοποίησή τους για τα δικαιώματα και τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.
- Ενδυνάμωση των ατόμων: Με την κατανόηση και την εξάσκηση της πολιτικής συμμετοχής, οι δικαιούχοι αποκτούν αυτοπεποίθηση και εμπλέκονται ενεργά στην κοινότητα.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Αυτή η πρακτική είναι η πρώτη του είδους της στη Σουηδία: Η "Mitt Val" είναι μοναδική στη συστηματική αντιμετώπιση της πολιτικής προσβασιμότητας. Είναι επιπλέον καινοτόμος πρακτική επειδή χρησιμοποιεί απλουστευμένα εκπαιδευτικά εργαλεία και ευανάγνωστο υλικό προκειμένου να διασφαλίσει την ένταξη των ατόμων με νοητική αναπηρία στις δημοκρατικές διαδικασίες. Η πρακτική είναι σημαντική επειδή προωθεί την άμεση πολιτική εμπλοκή. Υπάρχουν λίγες αντίστοιχες πρωτοβουλίες οι οποίες να παρέχουν έναν δομημένο χώρο για τα άτομα με αναπηρία ώστε να αλληλεπιδρούν άμεσα με τους πολιτικούς με προσβάσιμο τρόπο.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η πρακτική "Mitt val" εφαρμόζεται σε δήμους σε όλη τη χώρα. Το πρόγραμμα έχει εφαρμοστεί σε όλη τη Σουηδία και θα μπορούσε να προσαρμοστεί και σε άλλες χώρες με παρόμοια εμπόδια προσβασιμότητας.

3. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΟΔΕΙΑΣ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οργάνωση: Τάμπερε

Τοποθεσία: Tampere, Φινλανδία

Ημερομηνία έναρξης: 2013, (Η ιδέα δημιουργήθηκε αρχικά στο Jyväskylä το 2006)

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με και χωρίς αναπηρία, εθελοντές

Χρηματοδοτείται από: Δήμο

Επαφές

Katri Kaitajärvi

katri.kaitajarvi@tampere.fi

tampere.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η πρωτοβουλία "Συνοδευτικές δραστηριότητες τέχνης και πολιτισμού" αποτελεί ένα μοντέλο βέλτιστης πρακτικής για την πολιτιστική συμμετοχή χωρίς αποκλεισμούς, συνδυάζοντας την κοινωνική υποστήριξη, τον εθελοντισμό και την προσβασιμότητα για τη δημιουργία μιας πραγματικά ενταξιακής πολιτιστικής εμπειρίας για όλους. Οι δραστηριότητες Τέχνης και Πολιτισμού (Companion Activities) έχουν ως στόχο να καταστήσουν τις πολιτιστικές δραστηριότητες πιο προσιτές και κοινωνικά συμπεριληπτικές για όλους τους κατοίκους της πόλης. Η πρωτοβουλία παρέχει εκπαιδευμένους εθελοντές που συνοδεύουν άτομα σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, διασφαλίζοντας ότι όσοι μπορεί να αισθάνονται απομονωμένοι, διστακτικοί ή με σωματικό περιορισμό μπορούν να συμμετάσχουν στις τέχνες και τον πολιτισμό. Με τους συνοδούς τέχνης και πολιτισμού:

- Ενθαρρύνεται η συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως επισκέψεις σε μουσεία, συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις.
- Παρέχεται βοήθεια σε άτομα με νοητικά / κινητικά προβλήματα, βοηθώντας τα να αγοράζουν εισιτήρια και να έχουν πρόσβαση σε χώρους εκδηλώσεων.
- Προσφέρετε συντροφιά σε άτομα με αναπηρία ώστε να γίνει η πολιτιστική εμπειρία τους πιο ουσιαστική και διαδραστική.
- Διευκολύνεται η πολιτιστική δραστηριότητα, εμπλουτίζοντας τη ζωή τόσο των συμμετεχόντων όσο και των εθελοντών.

Αυτή η δωρεάν υπηρεσία είναι διαθέσιμη σε οποιονδήποτε αισθάνεται ότι χρειάζεται υποστήριξη ή παρέα για να απολαύσει πολιτιστικές εμπειρίες. Πρόκειται για εκπαιδευμένους εθελοντές που ενθαρρύνουν τους συνομηλικούς τους να τους ακολουθήσουν σε εκδρομές σε μουσεία, συναυλίες ή θεατρικές παραστάσεις. Μπορεί να βοηθήσουν τα άτομα με νοητικά / κινητικά προβλήματα ανάλογα με τις ανάγκες τους, να τα βοηθήσουν να αγοράσουν εισιτήρια ή να τα συμβουλευθούν για το τι πρέπει να κάνουν στον πολιτιστικό χώρο. Το κυριότερο, ωστόσο, είναι να μπορούν να μοιραστούν την εμπειρία με κάποιον και να αλληλεπιδράσουν με έναν άλλο άνθρωπο. Το μοίρασμα μιας πολιτιστικής εμπειρίας συχνά την κάνει βαθύτερη και πιο ουσιαστική. Οι δραστηριότητες των συνοδών τέχνης και πολιτισμού είναι δωρεάν για όσους χρησιμοποιούν την υπηρεσία.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η πρωτοβουλία λειτουργεί μέσω εκπαιδευμένων εθελοντών (συνοδών Τέχνης και Πολιτισμού) οι οποίοι καθοδηγούν τα άτομα στην επιλογή και την παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων, παρέχουν βοήθεια προσαρμοσμένη στις προσωπικές ανάγκες (π.χ. υποστήριξη της κινητικότητας ή της αγοράς εισιτηρίων), ενθαρρύνουν την κοινωνική

αλληλεπίδραση μέσω κοινών εμπειριών, προσφέρουν εξειδικευμένη υποστήριξη, όπως εκπαίδευση στην ακουστική περιγραφή για την υποστήριξη ατόμων με προβλήματα όρασης.

Πέρα από την πολιτιστική συντροφιά ένας προς έναν, η πρακτική περιλαμβάνει:

- Κοινοτικούς περιπάτους που ενσωματώνουν την τοπική ιστορία και τον πολιτισμό.
- Εργαστήρια για την πολιτιστική συνύπαρξη.
- Κοινωνικές συγκεντρώσεις (π.χ. συναντήσεις σε καφέ) που διευκολύνουν τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με την κοινότητα.

Αυτό το μοντέλο ομότιμης υποστήριξης εξασφαλίζει ένα μη ιεραρχικό, φιλικό και φιλόξενο περιβάλλον για άτομα που διαφορετικά θα δυσκολεύονταν να έχουν πρόσβαση σε πολιτιστικούς χώρους.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η πρακτική απευθύνεται σε όλα τα μέλη της κοινότητας. Η παρουσία ενός ομότιμου δημιουργεί μια άνετη και μη ιεραρχική ατμόσφαιρα. Αυτό αναδεικνύει τον θετικό αντίκτυπο της υποστήριξης και της συνεργασίας μεταξύ ομοτίμων στη δημιουργία ενός χαλαρού και ενταξιακού περιβάλλοντος. Οι δραστηριότητες των συνοδών τέχνης και πολιτισμού συμβάλλουν στην ανάπτυξη της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ των πολιτιστικών ιδρυμάτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων (π.χ. ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία και άτομα που βιώνουν μοναξιά), διευκολύνοντας την προσβασιμότητα και τη συμμετοχή με την προσφορά δωρεάν ή μειωμένων εισιτηρίων, ενθαρρύνοντας τον εθελοντισμό, όπου οι ίδιοι οι συνοδοί επωφελούνται από την κοινωνική δέσμευση και προωθώντας μια κουλτούρα ένταξης σε ολόκληρη την κοινότητα, επιτρέποντας κοινές πολιτιστικές εμπειρίες σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Η πρωτοβουλία διασφαλίζει ότι οι πολιτιστικές ευκαιρίες δεν περιορίζονται σε λίγους προνομιούχους, αλλά γίνονται ένα κοινό δημόσιο αγαθό, προσβάσιμο σε όλους.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η πρωτοβουλία αυτή είναι καινοτόμος επειδή στοχεύει τόσο στην πολιτιστική προσβασιμότητα όσο και στην κοινωνική ένταξη, αντιμετωπίζοντας ψυχολογικά και πρακτικά εμπόδια στην πολιτιστική συμμετοχή. Επιπλέον, χρησιμοποιεί εκπαιδευμένους εθελοντές αντί για επαγγελματίες φροντιστές, κάνοντας την πολιτιστική εμπλοκή να μοιάζει πιο οργανική, καθοδηγούμενη από ομότιμους και μη θεσμοθετημένη. Είναι ενδιαφέρον ότι προσφέρει εξατομικευμένη πολιτιστική εμπειρία, όπου οι συνοδοί προτείνουν και

προσαρμόζουν τις πολιτιστικές εμπειρίες με βάση τα ατομικά ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των συμμετεχόντων. Τέλος, ενθαρρύνει την κοινωνική αλληλεπίδραση πέραν των εκδηλώσεων, όπως οι συναντήσεις κοινοτικού καφέ, οι οποίες επιτρέπουν στους ανθρώπους να δημιουργήσουν φιλίες και κοινωνικές συνδέσεις. Αυτή η ανθρωποκεντρική, καθοδηγούμενη από ομότιμους προσέγγιση της πολιτιστικής συμμετοχής επαναπροσδιορίζει την προσβασιμότητα πέρα από την απλή φυσική πρόσβαση, διασφαλίζοντας ότι ο πολιτισμός είναι επίσης συναισθηματικά και κοινωνικά συμπεριληπτικός.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Αυτή η πρακτική έχει σημαντικό αντίκτυπο καθώς προωθεί την πολιτιστική προσβασιμότητα. Πολλά άτομα που διαφορετικά δεν θα ασχολούνταν με πολιτιστικές εκδηλώσεις έχουν τώρα πρόσβαση. Επιπλέον, ακολουθεί μια κοινωνική προσέγγιση, αφού οι συμμετέχοντες δημιουργούν φιλίες, ασχολούνται με τις κοινότητές τους και αποκτούν μια αίσθηση του ανήκειν πέρα από τις υπηρεσίες αναπηρίας. Ειδικότερα, μόνο το 2023, περίπου 2.300 άτομα επωφελήθηκαν από το πρόγραμμα στο Τάμπερε. Η πρακτική αυτή είναι ένα μοντέλο που χρηματοδοτείται από τον δήμο, καθώς η πόλη του Τάμπερε παρέχει πλήρη χρηματοδότηση, αλλά άλλοι δήμοι χρηματοδοτούν την πρωτοβουλία μέσω ενός συνδυασμού προϋπολογισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, χρηματοδότησης έργων και υποστήριξης από τον τρίτο τομέα. Από το 2006 που ξεκίνησε, η πρωτοβουλία έχει εξαπλωθεί σήμερα σε πολλές φινλανδικές πόλεις, αποδεικνύοντας την δυνατότητα της να αναπαραχθεί ευρύτερα.

4. ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ NEVRONAS

Οργάνωση: Nevronas FESTival

Τοποθεσία: Αθήνα, Ελλάδα

Ημερομηνία έναρξης: 2022

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Καλλιτέχνες με και χωρίς αναπηρία (επαγγελματίες και ερασιτέχνες), κοινό με και χωρίς αναπηρία, εθελοντές, φοιτητές και το ευρύ κοινό που ενδιαφέρεται για τις τέχνες χωρίς αποκλεισμούς.

Χρηματοδότηση: Χορηγίες από εταιρείες και ιδρύματα, πωλήσεις εισιτηρίων

Επαφές:

Νίκος Παγίδας - nikos.pagidas@gmail.com

Ιστοσελίδα: festival.nevronas.gr

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το Nevronas FESTival είναι ένα φεστιβάλ παραστατικών τεχνών και καλλιτεχνικής αλληλεπίδρασης χωρίς αποκλεισμούς, το οποίο καταρρίπτει τα εμπόδια και προωθεί την πολιτιστική προσβασιμότητα και ένταξη και έχει ισχυρό πολιτιστικό αντίκτυπο. Το φεστιβάλ αμφισβητεί τα στερεότυπα και ομαλοποιεί την αναπαράσταση της αναπηρίας στις τέχνες παρέχοντας μια προσβάσιμη πλατφόρμα που αναγνωρίζει και προωθεί καλλιτέχνες με αναπηρία, ερασιτέχνες και επαγγελματίες, εκπαιδεύει και ευαισθητοποιεί για την αναπηρία, την προσβασιμότητα και την ένταξη, ενθαρρύνει την κοινωνική συμμετοχή μέσω της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής αλληλεπίδρασης, παρέχει ευκαιρίες ψυχαγωγίας και μάθησης μέσα από μια ποικιλία καλλιτεχνικών εκφράσεων. Το φεστιβάλ περιλαμβάνει πάνω από 70 δραστηριότητες χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριλαμβανομένων παραστάσεων θεάτρου, μουσικής, χορού και κινηματογράφου, εκθέσεων και εργαστηρίων, συζητήσεων και ομιλιών σχετικά με την προσβασιμότητα και την ένταξη στις τέχνες. Πραγματοποιείται στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων και το Nevronas FESTival είναι ανοιχτό σε όλους, διασφαλίζοντας ότι τόσο τα άτομα με αναπηρία όσο και τα άτομα χωρίς αναπηρία μπορούν να βιώσουν και να ασχοληθούν με την τέχνη εξίσου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το Nevronas FESTival προωθεί τη συμμετοχή μέσω μιας πολυεπίπεδης προσέγγισης. Παρέχει ένα χώρο για καλλιτέχνες με αναπηρία και εξασφαλίζει τη συμμετοχή τους στις κύριες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Επιπλέον, δημιουργεί μια ενταξιακή εμπειρία για το κοινό παρέχοντας πλήρως προσβάσιμες παραστάσεις (π.χ. διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα, ακουστική περιγραφή). Επιπλέον, προσφέρει εργαστήρια και συζητήσεις που εκπαιδεύουν το κοινό σχετικά με τα δικαιώματα της αναπηρίας και την προσβασιμότητα στις τέχνες και ενθαρρύνει την καλλιτεχνική συνεργασία μεταξύ καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Το Nevronas FESTival συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς. Χρησιμοποιώντας την τέχνη ως μέσο κοινωνικής αλλαγής, το φεστιβάλ

ενισχύει την κοινοτική συνοχή και προωθεί μια ενταξιακή κοινωνία. Προωθεί την ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και την προσβασιμότητα μέσω της τέχνης και της πολιτιστικής έκφρασης και δημιουργεί έναν ολοκληρωμένο χώρο όπου άτομα με αναπηρία και άτομα χωρίς αναπηρία μπορούν να συνεργαστούν, να εμπλακούν και να μάθουν ο ένας από τον άλλο. Βασίζεται σε μια κουλτούρα φροντίδας με την εμπλοκή εθελοντών, όπου οι συμμετέχοντες αποκτούν πολύτιμη εμπειρία στην ένταξη της αναπηρίας.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το Nevronas FESTival είναι μια εξαιρετικά καινοτόμος πρακτική στο ελληνικό πλαίσιο. Φέρνει καλλιτέχνες με και χωρίς αναπηρία μαζί στην ίδια πλατφόρμα και παρέχει μια πολιτιστική εμπειρία χωρίς εμπόδια, εφαρμόζοντας τον καθολικό σχεδιασμό και την προσβασιμότητα σε όλες τις πτυχές του φεστιβάλ. Χρησιμοποιεί την τέχνη ως εργαλείο ένταξης και υπεράσπισης, αλλάζοντας τις αντιλήψεις και τις κοινωνικές στάσεις απέναντι στην αναπηρία. Επιπλέον, παρέχει ευκαιρίες απασχόλησης σε καλλιτέχνες με και χωρίς αναπηρία, κάτι που αποτελεί έναν σημαντικά παραγνωρισμένο τομέα στο ελληνικό πλαίσιο. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές εκδηλώσεις με επίκεντρο την αναπηρία, το Nevronas FESTival δεν διαχωρίζει τους καλλιτέχνες με αναπηρία, αλλά τους εντάσσει στην κυρίαρχη πολιτιστική σκηνή, καθιστώντας το ένα πραγματικό μοντέλο ένταξης.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Το μοντέλο Nevronas FESTival μπορεί να αναπαραχθεί και σε άλλες χώρες και πόλεις. Οι βασικές αρχές του - προσβασιμότητα, ένταξη και πολιτιστική συμμετοχή - μπορούν να εφαρμοστούν σε παγκόσμιο επίπεδο, ως μοντέλο για την εμπλοκή της κοινότητας μέσω των τεχνών. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία με μεγάλη απήχηση που βασίζεται στην αυξανόμενη συμμετοχή καλλιτεχνών και κοινού, πάνω από 350 καλλιτέχνες και 3.500 θεατές έχουν συμμετάσχει στο φεστιβάλ από την ίδρυσή του. Έχει ισχυρή κοινοτική δέσμευση, η εκδήλωση έχει κινητοποιήσει 120 εθελοντές και 50 εργαζόμενους, ενισχύοντας τη συμμετοχή των πολιτών. Η επιτυχία του στην Αθήνα αποδεικνύει ότι οι πλήρως προσβάσιμες πολιτιστικές εκδηλώσεις είναι τόσο δυνατές όσο και απαραίτητες. Εκπαιδεύοντας, ψυχαγωγώντας και εμπνέοντας τις κοινότητες, αυτό το φεστιβάλ όχι μόνο προωθεί την καλλιτεχνική έκφραση αλλά και οδηγεί σε ουσιαστική κοινωνική αλλαγή.

5. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ORAMA

Οργάνωση: Κέντρο ΑμεΑ Σωτήρ

Τοποθεσία: Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Ημερομηνία έναρξης: 2021

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Ενήλικες με νοητική αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με σύνδρομο Down και αυτισμό, τοπικές επιχειρήσεις και οργανώσεις που συνεργάζονται με την ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA, η ευρύτερη κοινότητα που επωφελείται από την αυξημένη ευαισθητοποίηση και ένταξη.

Χρηματοδοτείται από: Λιανικές και χονδρικές πωλήσεις χειροποίητων προϊόντων, κρατικές επιχορηγήσεις και φιλανθρωπικές συνεισφορές και εταιρικές συνεργασίες.

Επαφές: Άννα Ανδρουλάκη

androulaki@kentroameasotir.gr

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το ORAMA είναι μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση που έχει σχεδιαστεί για να ενσωματώσει ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Ιδρύθηκε με τον ελληνικό νόμο 4430/2016, και στοχεύει συγκεκριμένα στην υποστήριξη της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης ενηλίκων με νοητική αναπηρία, παρέχοντας επαγγελματική κατάρτιση (γλυπτική με πηλό, παραγωγή φυτικών κεριών, εξατομικευμένες εκτυπώσεις, μοναδικά διακοσμητικά πορσελάνης). Πρόκειται για ένα λειτουργικό κατάστημα όπου άτομα με αναπηρία μπορούν να εφαρμόσουν τις δεξιότητές τους σε ένα πραγματικό εργασιακό περιβάλλον. Η πρακτική δημιουργεί συνεργασίες με τοπικές επιχειρήσεις για την προώθηση της ενσωμάτωσης και αυξάνει την ευαισθητοποίηση μέσω κοινοτικών εκδηλώσεων και εκστρατειών. Συνδυάζοντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων με ευκαιρίες απασχόλησης, η ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA προωθεί την οικονομική ανεξαρτησία και την κοινωνική ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η προσέγγιση της ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA ενσωματώνει την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση και την εμπλοκή στην κοινότητα. Τα άτομα παρακολουθούν εξειδικευμένα

Co-funded by
the European Union

εργαστήρια για να αναπτύξουν δεξιότητες στις τέχνες, τη χειροτεχνία και τη διαχείριση του λιανικού εμπορίου. Ο συνεταιρισμός λειτουργεί ένα φυσικό κατάστημα όπου οι εργαζόμενοι εφαρμόζουν τις δεξιότητες που έχουν μάθει σε ένα πραγματικό εμπορικό περιβάλλον. Επιπλέον, η ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA συνεργάζεται με τοπικές επιχειρήσεις και οργανισμούς για την εμπορία των προϊόντων της, την ευαισθητοποίηση σχετικά με την απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και, το σημαντικότερο, την υπεράσπιση της προσβασιμότητας στον εργασιακό χώρο. Αυτό το ολιστικό μοντέλο διασφαλίζει ότι τα άτομα με νοητική αναπηρία αποκτούν πραγματική εργασιακή εμπειρία, ενώ παράλληλα ενισχύουν την αυτονομία και την κοινωνική τους παρουσία.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας ενταξιακής κοινότητας με βάση το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην απασχόληση. Αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την ευαισθητοποίηση των τοπικών επιχειρήσεων, ενθαρρύνοντας πιο συμπεριληπτικές πρακτικές πρόσληψης και ευκαιρίες εργασίας για τα άτομα με αναπηρία.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η καινοτομία της ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA έγκειται στην πολύπλευρη προσέγγισή της που γεφυρώνει ένα επιχειρηματικό μοντέλο με μια κοινωνική αποστολή. Η ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA συνδυάζει την κοινωνική ένταξη με την οικονομική βιωσιμότητα, παρέχοντας ουσιαστικές ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης σε άτομα με νοητική αναπηρία. Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται σε μία μεγάλη πόλη της Ελλάδας, τη Θεσσαλονίκη, όπου υπάρχουν πολύ περιορισμένες παρόμοιες πρωτοβουλίες. Αυτή η ουσιαστική πρωτοβουλία εργασιακής ένταξης αμφισβητεί την αντίληψη ότι τα άτομα με αναπηρία είναι αποκλειστικά εξαρτώμενα από την κοινωνική πρόνοια, αποδεικνύοντας ότι μπορούν τόσο να συνεισφέρουν όσο και να επωφεληθούν από την τοπική οικονομία.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η ΚΟΙΝΣΕΠ ORAMA έχει προσλάβει και εκπαιδεύσει με επιτυχία άτομα με σύνδρομο Down και αυτισμό, επιτρέποντάς τους να γίνουν ενεργά μέλη του εργατικού δυναμικού. Όσον αφορά την επεκτασιμότητα και τη δυνατότητα αναπαραγωγής της πρακτικής, η δομή της συνεταιριστικής επιχείρησης μπορεί να επεκταθεί σε άλλες πόλεις και να προσαρμοστεί σε διαφορετικούς επιχειρησιακούς κλάδους και πλαίσια.

6. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΑΥΤΟΣΥΝΗΓΟΡΟΥΣ / ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΥΤΟΣΥΝΗΓΟΡΩΝ

Οργάνωση: Οργανισμός: Ίδρυμα Ευδαίμονα

Τοποθεσία: Dolny Śląsk και Lubuskie, Πολωνία

Ημερομηνία έναρξης: 2018

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με αναπηρία

Χρηματοδοτείται από: PFRON (Κρατικό Ταμείο Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία)

Επαφές:

Katarzyna Ostrowska

k.ostrowska@eudajmonia.pl

Ιστοσελίδα: [Regional Academy of Self-Advocacy](#)

Σελίδα Facebook: [Facebook: Ακαδημία Αυτο-Ενισχυτών](#)

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η Ακαδημία αυτοσυνηγώρων είναι μια πρωτοβουλία εκπαίδευσης πολιτών που δίνει τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και να υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους. Εμπνευσμένο από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD) και την αρχή "Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς", το πρόγραμμα εξοπλίζει τα ΑμεΑ με τις δεξιότητες και τις γνώσεις που είναι απαραίτητες για την αυτοσυνηγορία και την ανεξάρτητη διαβίωση.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η μεθοδολογία της ακαδημίας επικεντρώνεται στην ενδυνάμωση και τη βιωματική μάθηση, διασφαλίζοντας ότι οι συμμετέχοντες δεν λαμβάνουν απλώς εκπαίδευση αλλά διαμορφώνουν ενεργά τις κοινότητές τους. Η ακαδημία διεξάγει εργαστήρια στις τοπικές κοινότητες, όπου οι συμμετέχοντες συναντώνται μία φορά την εβδομάδα για τουλάχιστον τρεις ώρες. Η προσέγγιση περιλαμβάνει πρακτική εκπαίδευση για την αυτοσυνηγορία, συμμετοχή στην κοινότητα (συζητήσεις με τοπικούς φορείς), υποστήριξη και καθοδήγηση από ομοτίμους.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ακολουθώντας σθεναρά την ατζέντα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η Ακαδημία Αυτο-Ενισχυτών προωθεί την ανάπτυξη της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στα κοινά. Παρέχει ευκαιρίες για συμμετοχή σε συζητήσεις πολιτικής με την τοπική κοινότητα (π.χ. συνδέσεις με τοπικά σχολεία, εθελοντισμός).

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά προγράμματα, όπου οι αποφάσεις για τα άτομα με αναπηρία λαμβάνονται από άλλους, η πρωτοβουλία αυτή προωθεί την αυτό-υπεράσπιση των ατόμων με αναπηρία, την ενδυνάμωση τους ως πολίτες και την ουσιαστική εκπροσώπηση τους στην κοινότητα. Η ακαδημία αμφισβητεί την αντίληψη ότι τα άτομα με αναπηρία είναι αποκλειστικά αποδέκτες φροντίδας, καθώς προωθεί τις ευκαιρίες να συμβάλλουν και να διαμορφώνουν την κοινωμία.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Πρόκειται για μια άκρως αναγκαία και αποτελεσματική πρακτική. Από το 2018 έχουν συμμετάσχει πάνω από 300 άτομα με αναπηρία τα οποία ενδυναμώνονται να συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική ζωή, υπερασπιζόμενα τα δικαιώματά τους σε όλες τις πτυχές της κοινοτικής ζωής. Απαιτούνται ισχυρότερα δίκτυα μεταξύ των αυτοσυνηγόρων και των φορέων χάραξης πολιτικής, προκειμένου η οπτική και οι προτιμήσεις των ατόμων με αναπηρία να συμπεριληφθούν στη λήψη αποφάσεων. Σύμφωνα με τη σύμβαση του ΟΗΕ, οι πρωτοβουλίες αυτοσυνηγορίας είναι πολύ σημαντικές και μπορούν να οδηγήσουν σε αλλαγές πολιτικής και σε κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς. Αυτή η πρακτική μπορεί να αναπαραχθεί σε διαφορετικά πλαίσια.

7. ΚΑΦΕ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, SOLIDARITY COFFEE

Οργάνωση: Solidarity Coffee ("Solidarumo Kava")

Τοποθεσία: Panevėžys, Λιθουανία

Ημερομηνία έναρξης: 2020 (η ιδέα αναπτύχθηκε το 2019)

Co-funded by
the European Union

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Νέοι με νοητική αναπηρία, μέλη της τοπικής κοινότητας που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία

Χρηματοδοτείται από: Αλληλεγγύη, επιχορηγήσεις, δωρεές και έσοδα από τις πωλήσεις στο καφέ.

Επαφές:
Lina Trebiene
dianos_centras@hotmail.com
[Καφές αλληλεγγύης](#)

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η Solidarity Coffee είναι μια κοινωνική επιχείρηση που παρέχει ουσιαστικές ευκαιρίες απασχόλησης σε νέους με νοητική αναπηρία. Ιδρύθηκε από πέντε νεαρά άτομα με αναπηρία και αναπτύχθηκε για να αντιμετωπίσει τα εμπόδια στην απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την προσωπική ενδυνάμωση. Η πρωτοβουλία λειτουργεί ένα καφέ και μια κινητή υπηρεσία καφέ για να παρέχει σε άτομα με αναπηρία ευκαιρίες απασχόλησης που προωθούν την ανεξαρτησία και την οικονομική ασφάλεια. Ο καφές αλληλεγγύης μπορεί να θεωρηθεί ως μια πλατφόρμα κοινωνικής αλληλεπίδρασης για την άρση των στερεοτύπων και την υπεράσπιση των ίσων δικαιωμάτων και της συμμετοχής στην κοινωνία.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η προσέγγιση της Solidarity Coffee είναι ολοκληρωμένη και πρακτική, διασφαλίζοντας ότι οι νέοι με αναπηρία λαμβάνουν πρακτική κατάρτιση, ευκαιρίες απασχόλησης και συνεχή ανάπτυξη δεξιοτήτων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Το Solidarity Coffee γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ των ατόμων με αναπηρία και της ευρύτερης κοινότητας μέσω ενός επιτυχημένου παραδείγματος που δείχνει ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν ίσα δικαιώματα στη συμμετοχή στην κοινότητα και στην απασχόληση. Η πρωτοβουλία αυτή προάγει μια κουλτούρα συμμετοχικότητας, σεβασμού και αμοιβαίας υποστήριξης σε τοπικό επίπεδο.

Co-funded by
the European Union

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το Solidarity Coffee ενδυναμώνει τα άτομα με αναπηρία μέσω πραγματικής απασχόλησης, όχι μόνο μέσω εργαστηρίων ή προγραμμάτων κατάρτισης. Επιπλέον, πρόκειται για ένα μοντέλο κοινωνικής επιχείρησης που αποτελεί ένα ουσιαστικό παράδειγμα του πώς οι κοινότητες θα μπορούσαν να ωφεληθούν από την ενεργό συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Το Solidarity Coffee είναι μια αποτελεσματική πρακτική που προωθεί την εμπλοκή και την ένταξη της κοινότητας και μπορεί να αναπαραχθεί και αλλού. Πάνω από 20 νέοι με αναπηρία έχουν λάβει κατάρτιση και απασχόληση και πάνω από 70 άτομα με αναπηρία έχουν συμμετάσχει σε διάφορες δραστηριότητες.

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ DOPO DI NOI (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΜΑΣ)

Οργάνωση: Τοσκάνη

Τοποθεσία: Φλωρεντία, Τοσκάνη, Ιταλία

Ημερομηνία έναρξης: 2018

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με σοβαρές αναπηρίες ηλικίας 18-65 ετών, ιδίως όσοι δεν έχουν γονείς ή έχουν ηλικιωμένους γονείς.

Χρηματοδότηση: Κρατική χρηματοδότηση, με συγχρηματοδότηση από δημόσιες υπηρεσίες, ΜΚΟ και ενώσεις σε ποσοστό τουλάχιστον 20%, συμπληρωματική χρηματοδότηση από την Περιφέρεια της Τοσκάνης, προσωπικές συνεισφορές, δωρεές ακινήτων.

Επαφές:

Barbara Trambusti

barbara.trambusti@regione-toscana.it

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το Πρόγραμμα Doro di Noi δημιουργήθηκε ως απάντηση σε μια κρίσιμη ανησυχία των οικογενειών ατόμων με αναπηρία: "Τι θα συμβεί στο παιδί μου όταν δεν θα είμαι πλέον σε θέση να το φροντίζω;". Εμπνευσμένη από τον νόμο "Doro di Noi" της Ιταλίας του 2016 (L.112/2016), η πρωτοβουλία αυτή προσφέρει λύσεις για ανεξάρτητη διαβίωση, προετοιμάζοντας ενήλικες με σοβαρές αναπηρίες για αυτόνομη διαβίωση, παρέχοντας ευκαιρίες συν-στέγασης, όπου μικρές ομάδες ζουν μαζί υπό την καθοδήγηση επαγγελματιών του κοινωνικού τομέα και της υγειονομικής περίθαλψης. Επιπλέον, λειτουργεί με βάση εξατομικευμένα σχέδια ζωής που βασίζονται στις ικανότητες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες του κάθε ατόμου. Το έργο αποτελεί μια συνεργατική προσπάθεια μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών, ΜΚΟ και ιδιωτικών οργανισμών, διασφαλίζοντας ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να έχουν μια ανεξάρτητη ζωή ακόμη και όταν η οικογενειακή υποστήριξη δεν είναι πλέον διαθέσιμη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το πρόγραμμα Doro di Noi ακολουθεί μια δομημένη και σταδιακή μετάβαση στην ανεξάρτητη διαβίωση. Περιλαμβάνει αξιολόγηση & εξατομικευμένο σχεδιασμό της ζωής (π.χ. σχέσεις, κατάρτιση, απασχόληση και κοινωνική συμμετοχή), εμπειρία από τη συγκατοίκηση, οικογενειακή υποστήριξη, ενσωμάτωση με τις τοπικές υπηρεσίες.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Το έργο συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς, καθώς μετατοπίζεται από την ιδρυματική περίθαλψη στην κοινοτική διαβίωση, εμπλέκει τοπικές ΜΚΟ, επιχειρήσεις και δήμους για τη δημιουργία προσαρμοσμένων ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους. Επιπλέον, ενθαρρύνει την ένταξη στον χώρο εργασίας μέσω συνεργασιών με προγράμματα απασχόλησης.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η προσέγγιση αυτή εξασφαλίζει την ομαλή μετάβαση στην ενηλικίωση, βοηθώντας τα άτομα να ζήσουν μια ουσιαστική, αυτοκαθοριζόμενη ζωή μέσω της ανεξάρτητης διαβίωσης. Συνδυάζει τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα - συνδιάζοντας την κρατική

χρηματοδότηση με πρωτοβουλίες ΜΚΟ για τη μεγιστοποίηση των πόρων και της τεχνογνωσίας.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Πρόκειται για μια προσέγγιση με σημαντικό αντίκτυπο, καθώς παρέχει ευκαιρίες στα άτομα με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα. Πρόκειται για ένα ενταξιακό μοντέλο διαβίωσης το οποίο μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για αντίστοιχες προσπάθειες που επικεντρώνεται στην υποστηριζόμενη διαβίωση.

9. EEN RIJK LEVEN (ΜΙΑ ΠΛΟΥΣΙΑ, ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΖΩΗ)

Οργάνωση: De VeranderKIZT

Τοποθεσία: IJmuiden, Ολλανδία

Ημερομηνία έναρξης: 2011

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με αναπηρία (συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με πολλαπλές και σύνθετες αναπηρίες), οικογένειες και οργανώσεις υποστήριξης, τοπικά σχολεία, επιχειρήσεις, σύλλογοι και κοινοτικές πρωτοβουλίες.

Χρηματοδοτείται από: Nuts-Ohra (Expedition Inclusion 2013-2014), αυτοχρηματοδότηση.

Επαφές:

Anouk Bolsenbroek

info@inclusionlab.nl

www.inclusionlab.nl, www.fleuroja.nl

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το έργο Een Rijk Leven (Μια πλούσια, χωρίς αποκλεισμούς ζωή) υποστηρίζει άτομα με αναπηρία και σύνθετες ανάγκες υποστήριξης να ζήσουν μια αυτοκαθοριζόμενη ζωή μέσα στις κοινότητές τους. Στόχος της πρακτικής είναι να προωθήσει τον αυτοπροσδιορισμό των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση, την απασχόληση, τον ελεύθερο χρόνο και τη στέγαση

Co-funded by
the European Union

και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή στην κοινωνία μέσω ανάληψης θετικών κοινωνικών ρόλων στα σχολεία, στους χώρους εργασίας και στους συλλόγους. Επιπλέον, δημιουργεί βιώσιμα δίκτυα υποστήριξης που περιλαμβάνουν οικογένειες, επαγγελματίες και τοπικές κοινότητες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το πρόγραμμα Een Rijk Leven (Μια πλούσια, χωρίς αποκλεισμούς ζωή) αναπτύσσει ένα εξατομικευμένο μελλοντικό σχέδιο για κάθε συμμετέχοντα, καθοδηγώντας το ταξίδι του προς την ανεξαρτησία με βάση τις αξίες του προσωπικού μελλοντικού σχεδιασμού, της αξιοποίησης του κοινωνικού ρόλου και της ανάπτυξης της κοινότητας με βάση τα περιουσιακά στοιχεία. Οι συμμετέχοντες συνδιαμορφώνουν τη ζωή τους με την οικογένεια, τα μέλη της κοινότητας και τους επαγγελματίες υποστηρικτές. Η βοήθεια παρέχεται μέσω Προσωπικών Προϋπολογισμών, επιτρέποντας εξατομικευμένες ρυθμίσεις φροντίδας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Το έργο στοχεύει στην ανάπτυξη της κοινότητας, καθώς ενθαρρύνει την αποϊδρυματοποίηση, παρέχοντας στην κοινότητα ολοκληρωμένες επιλογές στέγασης και διασφαλίζοντας μακροπρόθεσμες κοινωνικές συνδέσεις με υποστηρικτικά δίκτυα (π.χ. οικογένειες). Επιπλέον, λειτουργεί σε τοπικό επίπεδο και με τοπικούς πόρους, δημιουργώντας ισχυρά τοπικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων αθλητικών συλλόγων, πολιτιστικών οργανώσεων και τοπικών επιχειρήσεων.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το μοντέλο Een Rijk Leven ξεχωρίζει επειδή επιτρέπει σε άτομα με σύνθετες αναπηρίες να ζουν πλήρως κοινωνικά ενταγμένες ζωές, κάτι που σπάνια παρατηρείται στις ολλανδικές υπηρεσίες για άτομα με αναπηρία. Μετατοπίζει περαιτέρω την υποστήριξη από τα ιδρύματα στα πλαίσια της κοινότητας, προωθώντας τη συγκατοίκηση και την κοινωνική συμμετοχή και μια ανθρωποκεντρική υποστήριξη. Προωθεί ευκαιρίες απασχόλησης και εθελοντισμού, διασφαλίζοντας ότι οι συμμετέχοντες εμπλέκονται ουσιαστικά με το περιβάλλον τους.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η πρακτική αυτή είναι μια ενταξιακή πρακτική που λειτουργεί σε τοπικό επίπεδο και αποτελεί ένα πρωτοποριακό μοντέλο διαβίωσης χωρίς αποκλεισμούς, προσφέροντας μια

εναλλακτική λύση στην ιδρυματική φροντίδα και δείχνοντας ότι τα άτομα με αναπηρία είναι μέλη των κοινοτήτων τους και μπορούν να συμβάλλουν σε αυτές.

10. ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Οργάνωση: Irmák Nonprofit Kft. Service and Supported Housing Centre

Τοποθεσία: Esztergom-Kertváros και Kesztlőc, κομητεία Komárom-Esztergom, Ουγγαρία

Ημερομηνία έναρξης: 2021

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική.

Δικαιούχοι: Άτομα με αναπηρία, νευροδιαφορετικότητα, άτομα με ήπια έως μέτρια νοητική αναπηρία, άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας

Χρηματοδοτείται από: Irmák Nonprofit Kft. , δωρεές από τον καλλιτέχνη/μέντορα και υλικές συνεισφορές

Επαφές:

Gáspár Anett, Rajczy Emília

nappali2esztergom@irmak.hu

Δικτυακός τόπος: www.irmak.hu

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το Εικαστικό Εργαστήρι είναι ένα πρόγραμμα δημιουργικών τεχνών που στοχεύει στην ενίσχυση της αυτοέκφρασης, της συναισθηματικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης ατόμων με αναπηρία. Διοργανώνεται μια ετήσια κοινή έκθεση η οποία περιλαμβάνει έργα καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία, παρέχοντας χώρο στους καλλιτέχνες να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους, όπως αυτά εκφράζονται μέσω των Τεχνών στην τοπική κοινότητα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το Εικαστικό Εργαστήρι είναι δομημένο έτσι ώστε να ανταποκρίνεται σε διαφορετικές αναπηρίες, διασφαλίζοντας ότι κάθε συμμετέχων λαμβάνει εξατομικευμένη καλλιτεχνική και συναισθηματική υποστήριξη μέσω των εικαστικών τεχνών και των εκφραστικών μέσων. Πρόκειται για ένα δομημένο εργαστήριο που προσφέρεται μία φορά την εβδομάδα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η πρακτική αυτή προωθεί την ανάπτυξη της κοινότητας, καθώς μέσω της πολιτιστικής προσβασιμότητας παρέχει ένα χώρο για τους καλλιτέχνες με αναπηρία να είναι ορατοί και να συμμετέχουν στην κοινότητα.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Η πρακτική αυτή είναι ένας σύγχρονος δημιουργικός τρόπος για να αναδειχθεί ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να συμβάλλουν στην πολιτιστική ζωή της κοινότητας. Η πρακτική γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία και αμφισβητεί τα κοινωνικά στερεότυπα μέσω κοινών εκθέσεων και δημιουργικών συνεργασιών.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Πρόκειται για μια αποτελεσματική πρακτική η οποία προσφέρει αυξημένες ευκαιρίες απασχόλησης για άτομα με αναπηρία σε τοπικές επιχειρήσεις. Από την έναρξη του έργου, περισσότεροι από 50 συμμετέχοντες έχουν συμμετάσχει στα εβδομαδιαία εργαστήρια εικαστικών τεχνών. Όπως αναφέρθηκε, η συμμετοχή του κοινού έχει αυξηθεί, με τις εκθέσεις να προσεγγίζουν ένα ευρύ κοινό τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πρόσκληση για καλές πρακτικές - Ερωτήσεις διαδικτυακής έρευνας

Οι πρακτικές επικεντρώνονται στην ανάπτυξη της κοινότητας και στη διαβίωση χωρίς αποκλεισμούς. Μπορούν να συμπεριληφθούν άτυπες πρακτικές, πιλοτικές και μη χρηματοδοτούμενες.

Όνομα του οργανισμού:

Ιστοσελίδα (εάν υπάρχει):

Χώρα/ Περιφέρεια/ Πόλη:

Όνομα και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του υπεύθυνου επικοινωνίας (η κοινοπραξία ICALL μπορεί να επικοινωνήσει για να μάθει περισσότερα)

1. Μπορείτε να περιγράψετε την πρακτική σας; Παρακαλούμε να είστε όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένοι και περιγραφικοί.
Σημειώστε: εκπαίδευση, απασχόληση, ανεξάρτητη διαβίωση, κοινωνική στήριξη, άλλο;
2. Ποιος είναι ο στόχος της πρακτικής;
3. Ποιες είναι οι ομάδες-στόχου; (αν υπάρχουν)
4. Πότε ξεκίνησε αυτή η πρακτική;
5. Γιατί αναπτύχθηκε αυτή η πρακτική; (δηλ. ποια ήταν τα κίνητρα, η ανάλυση των αναγκών για την έναρξη αυτής της πρακτικής;)
6. Πόσα άτομα συνολικά έχουν υποστηριχθεί μέσω αυτής της πρακτικής;
7. Πώς η πρακτική προωθεί την κοινοτική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς; Γιατί θεωρείται καινοτόμος πρακτική σχετικά με τις ενταξιακές κοινότητες; Παρακαλείστε να δώσετε συγκεκριμένα στοιχεία/παραδείγματα επίσημων/ανεπίσημων πρακτικών.
8. Πώς αξιολογείται αυτή η πρακτική από τους συμμετέχοντες (ή άλλα εμπλεκόμενα μέρη, οργανισμούς ή μέσα);
9. Μπορεί η πρακτική αυτή να αναπαραχθεί σε άλλα πλαίσια (σε άλλες χώρες/περιφέρειες/δήμους); Εάν ναι, εξηγήστε ποιοι πόροι θα χρειαζόνταν.
10. Ποιες ήταν οι προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν κατά την εφαρμογή αυτής της πρακτικής;
11. Πώς χρηματοδοτείται αυτή η πρακτική;
12. Πώς διασφαλίζεται η βιωσιμότητά της;

Καλές πρακτικές που έλαβαν τιμητική μνεία

1. Μουσικό κέντρο Resonaari

Οργάνωση: Οργανισμός: Μουσικό Κέντρο Resonaari

Τοποθεσία: Uusimaa, Φινλανδία

Ημερομηνία έναρξης: 1995

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Άτομα με αναπτυξιακές αναπηρίες, άτομα με νευροδιαφοροποιήσεις, άτομα με σωματικές αναπηρίες, επαγγελματίες που εργάζονται με ομάδες ειδικών αναγκών στη μουσική εκπαίδευση, το ευρύ κοινό, φορείς χάραξης πολιτικής και πολιτιστικοί οργανισμοί.

Χρηματοδοτείται από: STEA (Κέντρο Χρηματοδότησης Οργανισμών Κοινωνικής Πρόνοιας και Υγείας), δίδακτρα από τους σπουδαστές (ευθυγραμμισμένα με άλλα φινλανδικά μουσικά σχολεία), επιχορηγήσεις και δωρεές από ιδιωτικά ιδρύματα και εταιρικές συνεργασίες, έσοδα από συναυλίες και εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Επαφές:

Markku Kaikkonen

markku.kaikkonen@resonaari.fi

Δικτυακός τόπος: www.resonaari.fi

Το Μουσικό Κέντρο Resonaari, που βρίσκεται στην Uusimaa της Φινλανδίας, είναι μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία που προωθεί τη μουσική εκπαίδευση, την απασχόληση και τη συμμετοχή στην κοινότητα για άτομα με αναπηρίες χωρίς αποκλεισμούς. Το κέντρο ιδρύθηκε το 1995 και έχει εξελιχθεί σε ένα διεθνώς αναγνωρισμένο μοντέλο για την ένταξη ατόμων με αναπτυξιακές αναπηρίες, αυτισμό και άλλες μαθησιακές ή λειτουργικές προκλήσεις στον τομέα της μουσικής. Ο οργανισμός λειτουργεί με μια πολύπλευρη προσέγγιση, συνδυάζοντας την εκπαίδευση, την επαγγελματική ανάπτυξη και την κοινωνική υπεράσπιση για να μεταμορφώσει την προσβασιμότητα στις τέχνες.

Το Resonaari προσφέρει ένα μοναδικό μουσικό σχολείο που ακολουθεί το εθνικό πρόγραμμα σπουδών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης της Φινλανδίας, αλλά με προσαρμογές που επιτρέπουν στους μαθητές με αναπηρίες να συμμετέχουν πλήρως στη μουσική μάθηση. Το σχολείο εξυπηρετεί πάνω από 300 μαθητές ετησίως, οι οποίοι καθοδηγούνται από 16

εκπαιδευμένους δασκάλους οι οποίοι εφαρμόζουν εξατομικευμένες στρατηγικές μάθησης. Οι στρατηγικές αυτές περιλαμβάνουν τη χρήση της αριθμητικής σημειογραφίας, ενός απλουστευμένου συστήματος ανάγνωσης μουσικής που αναπτύχθηκε στο Resonaari, το οποίο επιτρέπει στους μαθητές που δυσκολεύονται με την παραδοσιακή σημειογραφία να μάθουν και να παίξουν μουσική αποτελεσματικά. Εκτός από τη μουσική διδασκαλία, το Resonaari λειτουργεί ως κέντρο εμπειρογνομώνων για την κατάρτιση εκπαιδευτικών, φροντιστών και επαγγελματιών που ενσωματώνουν τη μουσική στις υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων με αναπηρία.

Το Μουσικό Κέντρο Resonaari είναι μια αποτελεσματική και καινοτόμος πρακτική που αναδιαμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα με αναπηρία ασχολούνται με τη μουσική, την εκπαίδευση και την απασχόληση. Μέσω ενός συνδυασμού παιδαγωγικής καινοτομίας, επαγγελματικών ευκαιριών και κοινωνικής συνηγορίας, το κέντρο έχει δημιουργήσει ένα βιώσιμο και επεκτάσιμο μοντέλο για την πολιτιστική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Ο αντίκτυπός του δεν περιορίζεται στον τομέα της μουσικής- χρησιμεύει ως ευρύτερο παράδειγμα για το πώς η κοινωνία μπορεί να κινηθεί προς την κατεύθυνση της πλήρους ένταξης παρέχοντας ουσιαστικές ευκαιρίες για όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από τις ικανότητές τους.

2. Sinergastiria (συν-εργαστήρια)

Οργάνωση: Liminal

Τοποθεσία: Liminal Liminal: Αθήνα, Ελλάδα

Ημερομηνία έναρξης: Liminal: Σεπτέμβριος 2023

Κατάσταση: Ενεργή πρακτική

Δικαιούχοι: Καλλιτέχνες με και χωρίς αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με κινητικά προβλήματα, των ατόμων με νευροδιαφοροποίηση, των τυφλών και κωφών συμμετεχόντων, των επαγγελματιών στον τομέα των παραστατικών τεχνών, των μελών του κοινού, των εμπειρογνομώνων προσβασιμότητας και των πολιτιστικών οργανισμών

Χρηματοδοτείται από: Υπουργείο Πολιτισμού, πρόσθετη χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά πολιτιστικά δίκτυα και επιχορηγήσεις

Επαφές:

Μαριλένα Κουκούλη m.koukouli@liminal.eu

<https://liminal.eu/?lang=en>

Co-funded by
the European Union

Η πρωτοβουλία Sinergastiria (Co-Workshops), που αναπτύχθηκε από την liminal, είναι ένα καινοτόμο πολιτιστικό πρόγραμμα με έδρα την Αθήνα, το οποίο προωθεί την ενσωμάτωση στις τέχνες με την ενσωμάτωση καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία σε συνεργατικές δημιουργικές διαδικασίες. Το πρόγραμμα ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2023 και προέκυψε από τη μακρόχρονη εμπειρία της liminal στην προσβασιμότητα και την ενταξιακή εκπαίδευση στις τέχνες. Στόχος του είναι να ενισχύσει την πολιτιστική συμμετοχή, να προωθήσει τη συνδημιουργία και να αναπτύξει καινοτόμες υπηρεσίες προσβασιμότητας στο πλαίσιο καλλιτεχνικών παραγωγών. Η πρωτοβουλία χρηματοδοτείται από το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού και είναι βαθιά ριζωμένη στις αρχές της ισότιμης πρόσβασης στα πολιτιστικά αγαθά και της ενεργού συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων εντός των τεχνών.

Στον πυρήνα του, το Sinergastiria αποτελείται από δύο κύρια καλλιτεχνικά εργαστήρια: θέατρο και χορός, όπου καλλιτέχνες με και χωρίς αναπηρία συμμετέχουν σε συλλογική δημιουργία εφαρμόζοντας τη Μεθοδολογία Δημιουργικής Προσβασιμότητας (CAM). Η μεθοδολογία αυτή διασφαλίζει ότι τα άτομα με αναπηρία δεν είναι απλώς τελικοί χρήστες των υπηρεσιών προσβασιμότητας, αλλά και ενεργοί συντελεστές στην ανάπτυξη και εκτέλεση των καλλιτεχνικών παραγωγών. Για να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα σε όλα τα στάδια, η πρωτοβουλία περιλαμβάνει ομάδες ελέγχου ποιότητας που αποτελούνται από άτομα με αναπηρία, οι οποίες παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τα μέτρα προσβασιμότητας για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις. Οι ομάδες αυτές λειτουργούν ως σύμβουλοι προσβασιμότητας, επηρεάζοντας το σχεδιασμό τόσο του καλλιτεχνικού περιεχομένου όσο και της εμπειρίας του κοινού.

Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της πρωτοβουλίας Sinergastiria είναι ο ρόλος της στην ανάπτυξη της κοινότητας χωρίς αποκλεισμούς. Εξασφαλίζοντας ότι τα άτομα με αναπηρία αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους στη λήψη καλλιτεχνικών αποφάσεων, το έργο καταρρίπτει τα παραδοσιακά εμπόδια μεταξύ καλλιτεχνών και χρηστών υπηρεσιών προσβασιμότητας. Οι δημόσιες παραστάσεις και οι συζητήσεις που συνοδεύουν κάθε καλλιτεχνική δημιουργία επιτρέπουν έναν ευρύτερο κοινωνικό διάλογο σχετικά με την προσβασιμότητα στις τέχνες. Η πρωτοβουλία προωθεί επίσης ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συμμετεχόντων με και χωρίς αναπηρία, καταρρίπτοντας στερεότυπα και προωθώντας ένα πιο ολοκληρωμένο πολιτιστικό τοπίο. Ο αντίκτυπος του έργου επεκτείνεται πέρα από τους άμεσους συμμετέχοντες, καθώς εμπλέκει επίσης το κοινό με αναπηρία, αυξάνοντας τη συμμετοχή του σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και διευρύνοντας το πεδίο ανάπτυξης του κοινού χωρίς αποκλεισμούς. Το μοντέλο Sinergastiria μπορεί εύκολα να αναπαραχθεί σε άλλες χώρες και πολιτιστικά πλαίσια. Ενσωματώνοντας τα άτομα με αναπηρία όχι μόνο ως συμμετέχοντες αλλά και ως φορείς λήψης αποφάσεων και

δημιουργικούς ηγέτες, η πρωτοβουλία παρέχει ένα πρωτοποριακό πλαίσιο για την πολιτιστική συμμετοχή χωρίς αποκλεισμούς.

